

ACCOUNTING AND TAXATION

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

УДК 330.37:336

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Лариса Титенко; Сергій Печніков; Вікторія Кизюн

Державний податковий університет, Ірпінь, Україна

Резюме. Розглянуто та узагальнено науково-методичні засади створення, функціонування і декомпозиції обліково-аналітичної системи у формуванні та реалізації фінансової стратегії підприємства. Визначено взаємозв'язок фінансової стратегії та бухгалтерського обліку, окреслено характер зв'язку. Обґрунтовано, що функція обліково-аналітичного забезпечення повинна реалізовуватися єдиним блоком у складі бухгалтерського обліку, фінансового та управлінського аналізу. Зазначено, що в рамках обліково-аналітичного забезпечення відбувається інтерпретація даних інформаційної системи бухгалтерського і статистичного обліку, обґрунтовуються певні аналітичні дані, що становлять основу прийняття управлінських рішень. Систематизовано об'єктно-категорійний склад обліково-аналітичного забезпечення вибору та обґрунтування фінансової стратегії, в яке входять інші «внутрішні» дані про організацію (підприємство, установу), зокрема додаткові дані, необхідні для розрахунку цільових та індикаторних показників фінансової стратегії й інформація про цілі, засоби й індикатори загальної стратегії організації та її нефінансових компонентів. Доведено, що метою обліково-аналітичного забезпечення вибору та реалізації фінансової стратегії підприємства є створення такої інформаційної системи, в рамках якої можна зібрати систематизувати та використовувати інформаційний матеріал, проаналізувати його за допомогою спеціального аналітичного апарату, виробити дієві управлінські фінансові рішення й простежити їх виконання, здійснити діагностику ефективності. В рамках вивчення організаційного середовища обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовою стратегією підприємства виокремлено розподіл функцій між секторами централізованої бухгалтерії (як структурного підрозділу) в цілях обліково-аналітичного забезпечення вибору та реалізації фінансової стратегії. Побудовано функціональну структуру відділу фінансування та інвестицій у межах управління фінансовою стратегією підприємства. Структуровано організаційне супроводження обліково-аналітичного забезпечення фінансової стратегії.

Ключові слова: стратегія, фінансова стратегія, обліково-аналітична система, податкова стратегія, інвестиційна стратегія, дивідендна стратегія, цінова та облікова стратегії.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.029

Отримано 03.01.2023

UDC 330.37:336

ACCOUNTING AND ANALYTICAL SYSTEM IN THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF THE FINANCIAL STRATEGY OF THE ENTERPRISE

Larysa Tytenko; Serhii Pechnikov; Viktoriia Kyziun

State Tax University, Irpin, Ukraine

Summary. The scientific and methodological principles of the creation, functioning and decomposition of the accounting and analytical system in the formation and implementation of the financial

strategy of the enterprise are considered and summarized. The relationship between financial strategy and accounting is determined, and the nature of the relationship is defined. It is substantiated that the function of accounting and analytical support should be implemented as a single unit consisting of accounting, financial analysis and management analysis. It is noted that within the framework of accounting and analytical support, the data of the information system of accounting and statistical accounting are interpreted, certain analytical data are substantiated, which form the basis of management decision-making. The object-category composition of the accounting and analytical support for the selection and justification of the financial strategy is systematized, which includes other «internal» data about the organization (enterprise, institution), in particular, additional data necessary for the calculation of target and indicator rates of the financial strategy and information about targets, means and indicators of the general strategy of the organization and its non-financial components. It has been proven that the purpose of accounting and analytical support for the selection and implementation of the company's financial strategy is to create such an information system, within which it is possible to collect, systematize and use information material, analyze it using a special analytical apparatus, develop effective managerial financial decisions and monitor their implementation, implement efficiency diagnostics. As part of the study of the organizational environment of accounting and analytical support for the management of the company's financial strategy, the division of functions between the sectors of centralized accounting (as a structural unit) is distinguished for the purposes of accounting and analytical support for the selection and implementation of the financial strategy. The functional structure of the financing and investment department was built within the framework of managing the company's financial strategy. Organizational support for accounting and analytical support of the financial strategy is structured.

Key words: strategy, financial strategy, accounting and analytical system, tax strategy, investment strategy, dividend strategy, pricing and accounting strategies.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.029

Received 03.01.2023

Постановка проблеми. Фінансова стратегія тісно взаємопов'язана з бухгалтерським обліком і звітністю організації та інших суб'єктів, що входять до його економічного середовища. Бухгалтерський облік і звітність складають інформаційну основу аналізу фінансових стратегій. Крім того, на базі даних бухгалтерського обліку та звітності будуються показники, що дозволяють робити висновки про те, як організація реалізує обрану фінансову стратегію. З іншого боку, обрана фінансова стратегія справляє зворотний вплив на бухгалтерський облік і звітність, зокрема, на облікову політику підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розроблення моделі обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства, у тому числі формування фінансової стратегії, займало увагу багатьох вчених та науковців. Особливий вклад внесли вітчизняні та зарубіжні вчені: Г. В. Савицька, Є. В. Мних, І. М. Парасій-Вергуненко, З. І. Галушка, Г. І. Кіндрацька, А. А. Пилипенко, І. А. Бланк, Я. В. Соколов. Не зважаючи на велику кількість наукових праць з теми дослідження, невирішеним залишається питання взаємоузгодження обліку й аналізу на підприємстві в єдину систему обліково-аналітичного забезпечення, що сприятиме стратегічному розвитку підприємства.

Метою дослідження є декомпозиція обліково-аналітичної системи у формуванні та реалізації фінансової стратегії підприємства.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі наукові завдання: дослідити інформаційний зв'язок фінансової стратегії та бухгалтерського обліку; структурувати організаційне середовище обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовою стратегією.

Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: структурно-логічне упорядкування, синтез, узагальнення, індукція, аналогія, системний підхід.

Виклад основного дослідження. Не зважаючи на тісний взаємозв'язок і взаємозумовленість фінансова стратегія та бухгалтерський облік суттєво дистанціюються один від одного тим, що на відміну від фінансової стратегії

бухгалтерський облік має не стратегічний, а тактичний характер. Ця обставина зумовлює особливу складність обліково-аналітичного обґрунтування вибору фінансової стратегії в умовах постійно мінливого податкового законодавства.

На рис. 1 відображений інформаційний взаємозв'язок фінансової стратегії і бухгалтерського обліку. На нашу думку, функція обліково-аналітичного забезпечення повинна реалізовуватися єдиним блоком у складі бухгалтерського обліку, фінансового та управлінського аналізу. В рамках обліково-аналітичного забезпечення відбувається інтерпретація даних інформаційної системи бухгалтерського і статистичного обліку, обґрунтовуються певні аналітичні дані, що становлять основу прийняття управлінських рішень. Зазначений підхід до аналітичного забезпечення фінансової стратегії відображає управлінську природу обліково-аналітичної діяльності, на основі якої може бути аналіз компанії для створення її вартості як очікуваного вільного грошового потоку від операційної діяльності, в якій вже враховані необхідні для розвитку підприємства інвестиції й виплати кредиторам.

Рисунок 1. Інформаційний взаємозв'язок фінансової стратегії та обліку

Джерело: побудовано авторами.

Відзначимо, що фінансова стратегія спрямована на досягнення бажаного фінансового стану організації, при цьому її розробники виходять з того стану в сфері фінансів, який склався до моменту розроблення стратегії. Базою для оцінювання фінансового стану організації виступає фінансова звітність.

Наголосимо, що хоча фінансова стратегія перебуває в тісному взаємозв'язку з фінансовим станом організації, цей взаємозв'язок не є жорстко детермінованим. По-перше, фінансовий стан організації залежить не тільки від реалізованої фінансової стратегії, а й від інших вельми значущих чинників, серед яких слід виділити інші стратегічні сфери господарської діяльності організації, її початкові ділові параметри (величина, структура і вартість капіталу, структура і якість активів, ступінь диверсифікації ділової активності), державні макроекономічні параметри. По-друге, фінансова стратегія залежить не тільки від поточного фінансового стану організації, хоча і походить з нього. На вибір фінансової стратегії, крім фінансового стану, істотно впливають й інші параметри організації, а також зовнішні умови її діяльності.

Фінансова стратегія визначається не тільки власним становищем, а й станом конкурентів. Звідси важливе значення мають бухгалтерські дані інших підприємств, хоча доступ до них не завжди наявний.

У процесі формування й вибору фінансової стратегії доводиться вирішувати найскладніші аналітичні завдання, які, в свою чергу, вимагають великої, достовірної, систематизованої інформації. При цьому, крім облікової інформації для формування фінансової стратегії слід залучати різну позаоблікову інформацію, проте основу інформаційного забезпечення вибору стратегії становить аналітичне опрацювання даних бухгалтерського і статистичного обліку. Таку інформацію і використовує її спеціалізований інструментарій аналізу, що надає система обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії.

Під обліково-аналітичним забезпеченням вибору фінансової стратегії організації слід розуміти сукупність конкретних обліково-аналітичних даних і їх носіїв, методологічних підходів (принципів), методик, методів і моделей, організаційних форм, управлінських процедур, технічних і програмно-обчислювальних засобів, а також інших умов, що створюють основу для ефективного розроблення та раціонального прийняття управлінських рішень, спрямованих на реалізацію фінансово-економічних інтересів організації, регіону та суспільства.

Ключове місце у складі обліково-аналітичного забезпечення формування та реалізації фінансової стратегії посідають дані, тобто певним чином структурована і представлена інформація. Найбільш доступними є дані типового (стандартного) бухгалтерського обліку (управлінського, фінансового та податкового) і звітності, а також дані офіційної (державної) статистичної звітності. Процес їх підготовки, збору та зберігання, як правило, у підприємств досить відпрацьований.

До складу обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії входять інші «внутрішні» дані про організацію, зокрема:

- додаткові дані, необхідні для розрахунку цільових і індикаторних показників фінансової стратегії;
- інформація про цілі, засоби й індикатори загальної стратегії організації та її нефінансових компонентів.

Наступну групу складають дані про зовнішнє середовище організації: законодавчі норми (включаючи податкові), відомості про споживачів, постачальників, конкурентів і банків (особливо тих, де проводяться рахунки організації), інформація про ринок продукції, що випускається і ринках капіталу, різноманітна соціологічна інформація.

Нарешті, досить важливими є дані про оцінювання організації зовнішнім середовищем: постачальниками і споживачами, конкурентами, інвесторами, банками та іншими кредиторами, а також владними структурами.

Інформаційна база стратегічного аналізу формування та реалізації фінансової стратегії повинна носити інтегрований характер і включати в себе дані бухгалтерського, статистичного обліку, законодавчі й нормативні акти державних органів влади, різноманітну маркетингову інформацію, в тому числі кон'юнктурні огляди ринку, інші елементи.

Інтегрована інформаційна система повинна забезпечувати ефективне вирішення поставлених завдань, багатоцільове використання інформації, усунувши її дублювання, знизивши витрати на її отримання, забезпечивши централізоване зберігання й опрацювання інформаційних даних.

В основу методології обліково-аналітичного забезпечення повинно бути покладено поєднання системного, ситуаційного та стратегічного підходів.

Сутність системного підходу полягає в розгляді організації як цілісної системи взаємно пов'язаних елементів, що знаходиться у взаємодії із зовнішнім середовищем у конкретній ситуації стану й динаміки самої організації й зовнішнього середовища.

Сутність ситуаційного стратегічного аналізу полягає у використанні сценарного методу прийняття рішень. Метою використання сценарного методу є демонстрація різних варіантів (оптимістичного, песимістичного, реального) майбутнього розвитку з можливого діапазону з їх подальшим дослідженням. Метод являє собою практичну реалізацію принципу послідовного вирішення невизначеності. Сценарний метод базується на системній методологічній концепції і являє собою певним чином організовану дослідницьку процедуру побудови сценаріїв можливого розвитку системи і дослідження цих сценаріїв з метою вибору найбільш підходящих альтернатив. Сценарний метод орієнтований на цілі прогнозування і включає ряд аналітичних процедур:

- змістовний і формалізований опис досліджуваної системи;
- конкретні методи й алгоритми побудови та дослідження сценаріїв розвитку системи;
- вибір сценарних параметрів (домінуючих показників);
- вибір і перевірку модельних базових сценаріїв;
- визначення ключового базового сценарію, що характеризує найбільш ймовірні умови розвитку прогнозованого об'єкта дослідження.

Поряд зі сценарним методом іншими методичними прийомами, використовується при аналітичному обґрунтуванні, формуванні та реалізації фінансової стратегії, є:

- традиційні методи аналізу організаційно-технічного рівня виробництва, використання ресурсів і виявлення невикористаних внутрішньовиробничих резервів;
- методи аналізу фінансового стану і фінансових результатів діяльності організації;
- методи формування й оцінювання грошових потоків, засновані на концепції тимчасової вартості грошей;
- ймовірнісні методи аналізу та прогнозування;
- методи прийняття стратегічних рішень (портфельний аналіз, методи експертних оцінювань);
- метод моделювання (включаючи імітаційне моделювання з безперервним аналізом чутливості моделей);
- метод маркетингового, функціонально-вартісного та асортиментно-функціонального аналізу;
- інші методи (метод концептуального проектування, метод ковзаючого прогнозування та інші).

Важливо наголосити, що на даному етапі розвитку інформаційної потужності системи бухгалтерського й статистичного обліку та застосовуваного аналітичного інструментарію недостатньо для ефективного обліково-аналітичного забезпечення формування та реалізації фінансової стратегії. Крім того, недостатньо розроблено методичне забезпечення роботи підприємства щодо вибору стратегії.

Висока динаміка сучасних економічних процесів, циклічний характер розвитку створюють певні методологічні труднощі й проблеми формування обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії. Так, не всі параметри розвитку підприємства можна виразити в кількісних показниках і розрахувати їх. Проблемами можуть стати брак інформації та відсутність кваліфікованого персоналу. Розроблення стратегії – велика дослідницька робота, тому гостро відчувається потреба в нових методиках оцінювання, аналізу та моделювання процесів економічного розвитку. Дане дослідження спрямоване, насамперед, на можливе подолання зазначених недоліків.

Метою обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії підприємства є створення такої інформаційної системи, в рамках якої можна зібрати необхідний інформаційний матеріал, проаналізувати його за допомогою спеціального аналітичного апарату, виробити дієві управлінські фінансові рішення і простежити їх виконання. Що стосується перспектив удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення, то їх, на нашу думку, слід пов'язувати, перш за все, з розробленням нових аналітичних підходів і процедур, а також з розвитком інформаційної бази бізнес-аналізу. Зазначений підхід до вибору фінансової стратегії тією чи іншою мірою відображає управлінську природу обліково-аналітичної діяльності.

Аналітичні розрахунки перспективного характеру не можуть бути виконані тільки за даними бухгалтерської звітності, аналітичні можливості якої досить обмежені. Аналіз повинен проводитися не тільки за бухгалтерськими даними, але і за даними маркетингової та інноваційної діяльності. Саме бізнес-аналіз, а не підсумковий фінансовий аналіз є підставою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Для формування і вибору фінансової стратегії необхідне створення експертної системи й інтегрованої інформаційної бази даних.

Розроблення обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії передбачає дослідження організаційних структур, управлінських процедур і засобів обробки даних і їх реорганізацію.

В даний час в більшості випадків розроблення стратегії є прерогативою топ-менеджменту підприємства. Чим вище рівень ієрархії управління, тим більше в структурі робочого часу менеджера відводиться перспективним стратегічним питанням. На нижчих рівнях управління менеджери змушені займатися в більшості нагальними оперативними завданнями.

Відповідно до нових вимог ринку можливий новий підхід до організаційного супроводження обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії і моніторингу її реалізації. В основі нового підходу лежить врахування стратегічного мислення великої групи фахівців різного профілю, послідовно-паралельне розроблення стратегії на всіх рівнях управління при постійному врахуванні загальної місії організації, її стратегічних цілей і завдань. Тільки після огляду і вивчення стратегічних напрацювань усіма учасниками процесу обліково-аналітичного забезпечення розробляється фінансова стратегія. Такий підхід забезпечує залучення до процесу формування стратегії фахівців, які будуть займатися реалізацією наміченої стратегії за допомогою участі у створенні стратегічного та оперативного планів. Крім того, підприємство отримує чіткі орієнтири в своїй діяльності, які передбачаються за участю реальних виконавців у міру зміни ринкової кон'юнктури.

В рамках системи управління підприємства виокремлюється єдиний блок «управління обліково-фінансовою діяльністю», топ-менеджмент якого здійснюється головним бухгалтером та фінансовим директором. Для блоку необхідно задати певний перелік показників, за які несе відповідальність керівник блоку (КРІ).

Єдиний блок «управління обліково-фінансовою діяльністю» необхідно диференціювати на взаємопов'язані багатофункціональні мікроблоки, об'єднані спільністю виконуваних завдань. Мікроблоки, у свою чергу, поділяються на окремі сектори і (або) бюро.

При формуванні структури блоку «управління обліково-фінансовою діяльністю», тобто набору мікроблоків і зв'язків між ними необхідно керуватися принципами, основними з яких, на наш погляд, є системність, комплексність, спеціалізація, стабільність, економічність.

Ключовими є принципи комплексності та системності. Принцип комплексності передбачає відображення в організаційній структурі всіх її ланок на всіх рівнях. Принцип

системності виходить з необхідності забезпечення єдності цілей і засобів їх досягнення, методів і стилю функціонування всіх ланок організаційної структури шляхом встановлення їх взаємозв'язків як по вертикалі в межах кожної функції, так і по горизонталі, тобто між різними функціями.

У формуванні обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії беруть участь такі відділи в складі блоку «Управління обліково-фінансовою діяльністю»:

- відділ планування і ціноутворення;
- централізована бухгалтерія;
- відділ фінансування та інвестиційної діяльності;
- відділ комерційної діяльності, матеріально-технічного постачання;
- відділ економічних досліджень.

Кожен з відділів (мікроблоків) включає кілька секторів. Відділ планування та ціноутворення представлений відповідними секторами. Сектор планування бере участь в розробленні фінансової стратегії в цілому, ціноутворення – цінової стратегії як елемента фінансової стратегії.

Централізована бухгалтерія з метою формування обліково-аналітичного забезпечення фінансової стратегії має включати сектори:

- податків;
- внутрішнього аудиту;
- об'єктів обліку.

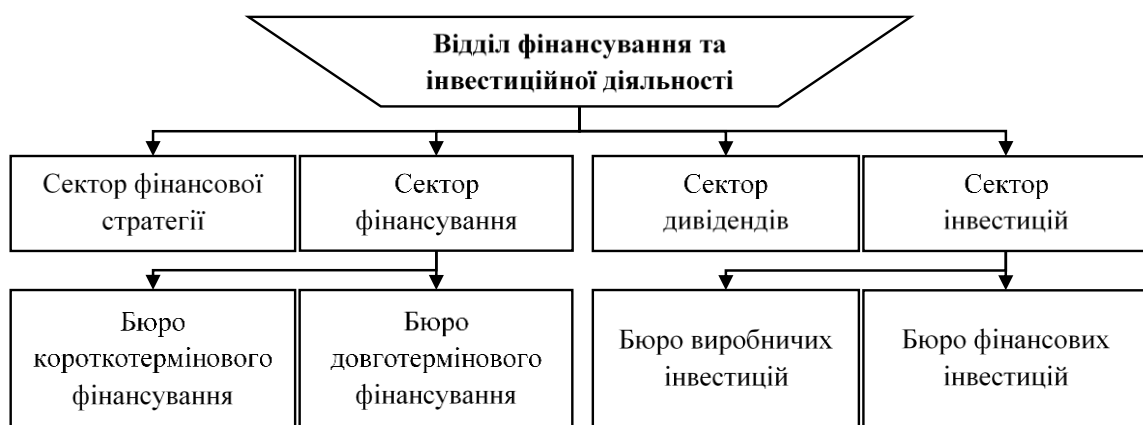
Функції між секторами, на наш погляд, можуть бути розподілені наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1. Розподіл функцій між секторами централізованої бухгалтерії в цілях обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії

Сектор	Функціональні обов'язки
Сектор об'єктів обліку	Фінансовий облік, податковий облік, управлінський облік, статистичний облік, складання звітності та розроблення облікової стратегії
Сектор податків	Розроблення податкової стратегії
Сектор внутрішнього аудиту	Організація внутрішнього аудиту, фінансовий аналіз, участь у плануванні й реалізації фінансової стратегії

Джерело: побудовано авторами.

Відділ фінансування та інвестиційної діяльності з позицій формування обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії включає такі сектори (рис. 2).

Рисунок 2. Функціональна структура відділу фінансування та інвестицій

Джерело: розроблено авторами.

Функціональна структура відділу фінансування та інвестиційної діяльності має на меті формування обліково-аналітичного забезпечення таких елементів фінансової стратегії, як інвестиційної та дивідендної субстратегій і субстратегії фінансування.

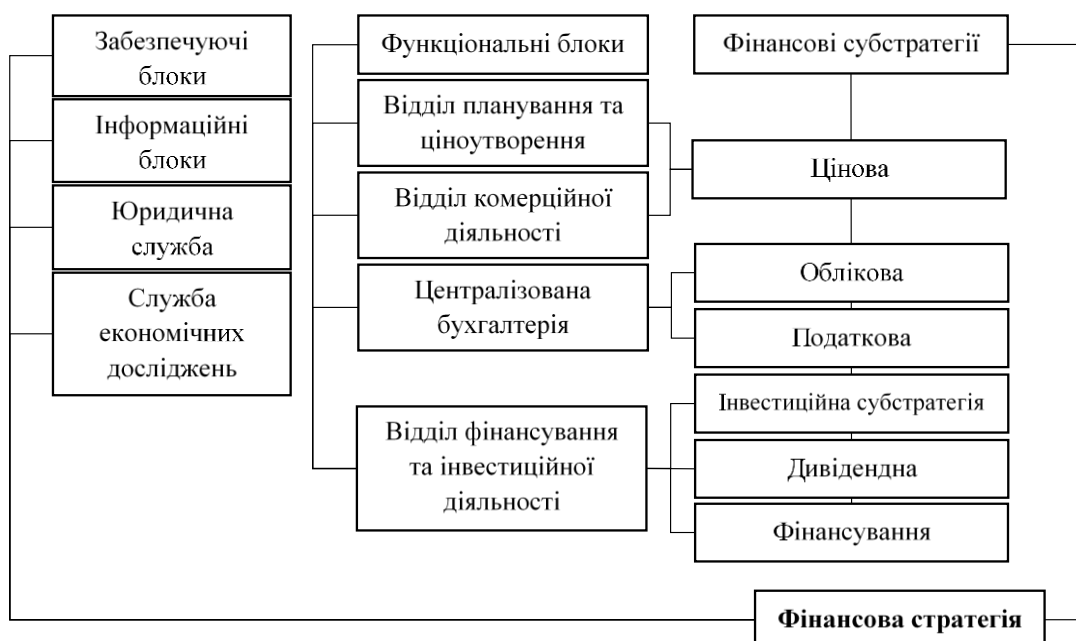
Відділ комерційної діяльності, матеріально-технічного постачання з позицій організаційного супроводу обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії має включати сектори:

- комерційної діяльності;
- постачання й комплектації;
- маркетингу.

Цей відділ спільно з відділом планування і ціноутворення забезпечує обліково-аналітичне забезпечення вибору цінової субстратегії.

Відділ економічних досліджень покликаний відповідати за аналітичне забезпечення фінансової стратегії в цілому і її окремих структурних елементів. Важливу роль в організаційному супроводженні обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії відіграють інформаційні системи, що являють собою сукупність необхідних облікових і позаоблікових даних, технічних засобів їх опрацювання і відповідних програмних продуктів. З позицій оцінювання стану і тенденцій розвитку правової бази, що лежить в основі обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії, важливе значення має юридична служба організації. У формулюванні генеральної фінансової стратегії беруть участь практично всі функціональні блоки, які постачають обліково-аналітичне забезпечення для вибору тієї чи іншої субстратегії, а також забезпечують ці блоки.

Відповідно до чинного законодавства остаточний вибір фінансової стратегії (визначення пріоритетних напрямків діяльності) акціонерного товариства є компетенцією ради директорів. Затвердження рекомендованого радою директорів варіанта фінансової стратегії відбувається на загальних зборах акціонерів. Структура організаційно-функціонального супроводження обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії представлена на рис. 3.

Рисунок 3. Організаційне супроводження обліково-аналітичного забезпечення фінансової стратегії

Джерело: розроблено авторами.

Відзначимо, що структура організаційного супроводження обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії та її структурних елементів не може бути універсальною. Вона залежить від розмірів підприємства, видів його діяльності, масштабів виробництва, організаційно-правової форми організації, його галузевої приналежності й ряду інших чинників. Однак у будь-якому випадку організаційне супроводження обліково-аналітичного забезпечення вибору фінансової стратегії має відповідати найважливішому методологічному підходу – інтеграції елементів супроводження.

Висновки. Обліково-аналітичне забезпечення, будучи найважливішою частиною процесу формування та реалізації фінансової стратегії, не охоплює його цілком. За межами обліково-аналітичного забезпечення залишаються ті компоненти формування фінансової стратегії, які не піддаються формалізації (інтуїція, особливе «чуття», властиве підприємницькому мисленню) і такі, що погано структуруються (динаміка суспільної свідомості). Обліково-аналітичне забезпечення виконує інформаційну та аналітичну функції в процесі формування й вибору фінансової стратегії, а також у процесі її реалізації. Тому вибір фінансової стратегії організації повинен будуватися на міцному фундаменті обліково-аналітичного забезпечення. Розроблення ефективної інтегральної фінансової стратегії відбувається на основі безперервного обліку та аналізу взаємозв'язків і взаємозалежностей усіх часткових субстратегій. При правильному визначенні «питомої ваги» окремих субстратегій можна отримати фінансову стратегію, найефективнішу для досліджуваного підприємства.

Conclusions. Accounting and analytical support, being the most important part of the process of forming and implementing a financial strategy, does not fully cover it. Those components of financial strategy formation that cannot be formalized (intuition, a special "feeling" characteristic of entrepreneurial thinking) and those that are poorly structured (dynamics of social consciousness) remain outside the accounting and analytical support. Accounting and analytical support performs informational and analytical functions in the process of forming and choosing a financial strategy, as well as in the process of its implementation. Therefore, the choice of the organization's financial strategy should be built on a solid foundation of accounting and analytical support. The development of an effective integrated financial strategy takes place on the basis of continuous accounting and analysis of relationships and interdependencies of all partial substrategies. With the correct determination of the "specific weight" of individual substrategies, it is possible to obtain a financial strategy that is the most effective for the enterprise under study.

Список використаних джерел

1. Бланк І.О. Фінансова стратегія підприємства: монографія; за заг. наук. ред. І. О. Бланк. Київ: КНТЕУ, 2009. 147 с.
2. Гросул В. А. Формування фінансової стратегії підприємств роздрібної торгівлі: монографія; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. Харків: ХДУХТ, 2015. 239 с.
3. Давидова Л. В. Фінансова стратегія як фактор економічного зростання підприємства. *Фінанси і кредит*. 2004. № 30. С. 5–8.
4. Дикань Л. В. Стратегічне управління фінансовими ресурсами промислового підприємства. *Фінанси України*. 2008. № 3. С. 12–18.
5. Лукіна Ю.В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства. *Фінанси України*. 2008. № 3. С. 113–116.
6. Макаренко П. М. Формування фінансової стратегії та її значення у конкурентному ринковому середовищі. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2014. № 3. С. 1–8.
7. Немцов В. Д. Стратегічний менеджмент. К.: ТОВ «УВПК» «ЕксОБ», 2010. 560 с.
8. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: КНЕУ, 2010. 384 с.
9. Хрущ Н. А. Механізм формування та реалізації фінансової стратегії в системі управління підприємством. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. № 5. С. 140–142.

10. Титенко Л. В., Кизюн В.М., Печніков С. А. Фінансова стратегія в системі обліково-аналітичного забезпечення управління. Галицький економічний вісник. 2022. Том 76. № 3. С. 58–66. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.058

References

1. Blank I. O. Finansova stratehiia pidpriemstva [Financial strategy of the enterprise]; za zah. nauk. red. I. O. Blank. K.: KNTEU, 2009. 147 p.
2. Hrosul V. A. Formuvannia finansovoi stratehii pidpriemstv rozdribnoi torhivli [Formation of financial strategy of retail trade enterprises]; Khark. derzh. un-t kharch. ta torhivli. Kharkiv: KhDUKht, 2015. 239 p.
3. Davydova L. V. Finansova stratehiia k faktor ekonomichnoho zrostantia pidpriemstva [Financial strategy is a factor of economic growth of the enterprise]. *Finansy i kredyt*. 2004. No. 30. P. 5–8.
4. Dykan L. V. Stratehichne upravlinnia finansovomy resursamy promysloвого pidpriemstva [Strategic management of financial resources of an industrial enterprise]. *Finansy Ukrainy*. 2008. No. 3. P. 12–18.
5. Lukina Yu. V. Formuvannia ta realizatsiia stratehii upravlinnia finansamy [Formation and implementation of enterprise financial management strategy]. *Finansy Ukrainy*. 2008. No. 3. P. 113–116.
6. Makarenko P. M. Formuvannia finansovoi stratehii ta yii znachennia u konkurentnomu rynkovomu seredovyshchi [Formation of financial strategy and its importance in a competitive market environment]. *Visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*. 2014. No. 3. P. 1–8.
7. Niemtsov V. D. Stratehichniy menedzhment [Strategic management]. K.: TOV “UVPK” “EksOB”, 2010. 560 p.
8. Poddierohin A. M. Finansy pidpriemstv [Enterprise finance]. K.: KNEU, 2010. 384 p.
9. Khrushch N. A. Mekhanizm formuvannia ta realizatsii finansovoi stratehii v systemi upravlinnia [The mechanism of formation and implementation of financial strategy in the enterprise management system]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. 2014. No. 5. P. 140–142.
10. Tytenko L.V., Kyziun V.M., Pechnikov S.A. Finansova stratehiia v systemi oblokovo-analitichnogo zabezpechennia upravlinnia [Financial strategy in the system of accounting and analytical support of management]. *Galytskii ekonomichnyi visnyk*. 2022. Vol. 76. No. 3. P. 58–66. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.058